

Zdenko Bašić: "Vilinski san Ivanjske noći"

S velikim užitkom i veseljem, predstavljamo vam našu novu, ljetnu, virtualnu izložbu - "Vilinski san Ivanjske noći" Zdenka Bašića. Riječ je o 12 ilustracija iznimne ljepote, inspiriranih čudesnim vilinskim svijetom, koje potpisuje jedan od najcjenjenijih hrvatskih ilustratora i animatora - Zdenko Bašić. Zdenko je ekskluzivno za Feminu napravio izbor svojih ilustracija od kojih su neke objavljene u njegovoj knjizi "Sjeverozapadni vjetar" u izdanju Planetopije, dok druge šira javnost još nije imala prilike vidjeti

Mnogostruko nagrađivani hrvatski umjetnik - ilustrator i animator svjetskog glasa - Zdenko Bašić, autor je nekih od najljepših slikovnica koje su u posljednje vrijeme izašle na hrvatskom tržištu. Prije svega, riječ je o dvije iznimne knjige u izdanju izdavačke kuće Planetopija - "Alisa u zemlji čudesa" prema Lewisu Carrollu te Zdenkova posve autorska slikovnica "Sjeverozapadni vjetar", knjiga o vilenjacima i elementarnim bićima od sjeverozapadnog dijela Medvednice pa do Samoborskog gorja. Naravno, Zdenko Bašić širokoj je publici dobro poznat i kao autor jednog od najosebujnijih video-spotova domaće produkcije, Gibonnijevog Porinom ovjenčanog videa za pjesmu "Žeđam" (s kolegom Manuelom Šumbercem), a nedavno se vratio s dodjele nagrade Porin s novom nagradom koju su on i Manuel Šumberac dobili za likovno oblikovanje CD-a Hladnog piva "Svijet glamura". Sa Zdenkom, koji potpisuje našu novu virtualnu izložbu "[Vilinski svijet Ivanjske noći](#)" (s objavljenim i nekim neobjavljenim ilustracijama iz knjige "Sjeverozapadni vjetar"), razgovarali smo o njegovoj ljubavi prema umjetnosti, crtanom filmu, ilustraciji... O njegovim bakama i prabaki, koje su "krive" za zaljubljenost u vilenjake i zastrašujuće priče... O putovanjima, Timu Burtonu i još mnogočemu neobičnome... Vjerujemo da ćete uživati i sanjivom vilinskom svijetu Zdenka Bašića.

Kakvi su vaši dojmovi s nedavno minuloga Porina?

- Imam dosta podvojenih dojmova. Premda je poticaj i veselje primiti takvo priznanje, ostalo je i nekih lošijih sjećanja vezanih uz samu organizaciju. Gotovo nisam stigao na samu dodjelu jer se od mene očekivalo da preko TV-a saznam da će se dodjela održati u drugom gradu od onoga u kojem smo bili smješteni. Bilo je još nekih, za mene tužnih, doživljaja tako da sam Porina, po dolasku kuću, odmah stavio van u vrt da

malo kiša pada po njemu i spere ga od loših dojmova. Tako da, u konačnici, taj kamen može svjedočiti o lijepom sjećanju na suradnju s Manuelom Šumbercem tijekom stvaranja tog cjelog projekta i omota za Hladno pivo...

Blisko surađujete s vrsnim domaćim glazbenicima... Koliko se njihov senzibilitet poklapa s vašim, a koliko odudara? Koja su vaša iskustva iz dosadašnjih suradnji i koje biste izdvojili kao najugodnije?

- Obično pristajem na suradnju kada vjerujem da imamo isti senzibilitet ili kada se barem u određenim projektima možemo „poklopiti“ i vjerovati u to što radimo. Tako da su uglavnom to uspješne suradnje, a posebno mogu izdvojiti suradnju sa Gibonijem za koju vjerujem da će uroditi još nekim iznenađenjima. Spomenuo bih i najnoviju suradnju s Lidijom Bajuk u kojoj smo oboje pronašli zajedničke korjene u narodnim predajama koje koristimo svatko u svom umjetničkom stvaranju i od nje mnogo toga učim.

Što vas je privuklo umjetnosti - ilustraciji, animiranom filmu, grafičkom dizajnu...? Je li to nešto što se samo po sebi nametnulo još od djetinjstva?

- Mislim da se to nametnulo još od djetinjstva. Od malena sam bio očaran knjigama i pričama koje su stari pričali. Također sam odrastao na rubu šume i kraj jezera - i tu sam svakodnevno doživljavao «pustolovine» tražeći sva ta mjesta i bića iz priča i legendi... Tako da da, to je oduvijek bila igra, koja je bila i više od igre. Tako su nastajale i prve lutke, crteži, modeli i scene. Sve ono vizualno čime se sada izražavam.

Ilustrirali ste niz dječjih slikovnica, a među ostalima i prekrasnu verziju „Alise u zemlji čudesa“ za izdavačku kuću Planetopija. U suradnji s njima nastala je i vaša knjiga „Sjeverozapadni vjetar“. Na kakvim ste slikovnicama odrasli i kakve ste priče voljeli u djetinjstvu?

- Jako sam volio one sablasne priče koje su pričali stari ljudi u posebnim večerima. Na neki način te su me priče odredile onome što sam sada. Uz to, oduvijek sam čitao bajke i čitam ih i danas uvijek iznova - Snježnu kraljicu, Priče iz davnina, Grimmove priče... I eto i profesionalno sam imao sreću da su te iste priče dolazile k meni da ih «oslikam».

A filmove? U vašoj se estetici, naime, ponekad osjeti burtonovski vizualni senzibilitet, barem nam se tako čini... Volite li igrane i animirane filmove Tima Burtona?

- Mogu reći da volim filmove Tima Burtona. Pa čak da je moj prvi kontakt s animiranom lutkom bio preko njegovog animiranog filma. Nadahnut njime tada sam i sam uzeo prvu žicu, jednog starog Mickey Mousa, kojeg sam razrezao, prekrojio, spalio te ponovo sastavio u jedno novo biće - u svog prvog lutka kojeg sam dugo vremena poslije nosio svugdje sa sobom. Iz njega je proizišla i moja ideja za kasniji maturski rad - premda tek na drugoj godini u školi za primijenjenu umjetnost i dizajn.

Osim toga, bliski su mi i korijeni na koje se i sam Burton oslanja - njemački ekspresionizam u filmu i ruski stop-motion animirani filmovi koji su me još od djetinjstva oduševljavali.

Vratimo se načas knjizi „Sjeverozapadni vjetar“ - kako je ona nastala? U jednom ste intervjuu rekli kako je ona zapravo hommage vašim dvjema bakama koje su vam pričale priče o vilama i vilenjacima...

- Zapravo dvjema bakama i prabaki koje su mi od malena pričale te priče. Ali to nisu bile samo priče, bio je to cijeli sustav bića koja su živjela u šumama i na rubovima sela u koji su i one same vjerovala i čija su pravila poštovala. Zahvaljujući tome, od najranijih sam dana svoje vrijeme provodio u poljima i pod krošnjama osluškujući i nadajući se da ću pronaći ta bića, otkriti gdje to još jezero skriva svoje čuvare kao i kada to drvo raste te što to magla skriva?

Danas su djeca većinom zaokupljena računalima, video-igricama i mobitelima... Ima li načina vratiti im i približiti im čudesan svijet bajki, vilenjaka, snova i prirode?

- Mislim da ima, ali moramo ga prvo vratiti sebi jer ne možemo «prodavati» djeci nešto što sami smatramo bezvrijednim. Očekivati od njih da poštuju prirodu, a betoniramo parkirališta i jurcimo po shopping centrima. Očekujemo da čitaju knjige, a mi im snimamo survivore i sapunice... Prvenstveno moramo mi naučiti, a tek tada možemo i mlade poučiti vrijednosti knjige. Knjiga nije samo lektira niti literatura.

Na kojim projektima trenutno radite?

- Trenutno intenzivno radim na novim ilustracijama za knjigu Steampunk H.G.Wells, Rat svjetova i Vremenski stroj - još priča koje sam od djetinjstva obožavao čitati i za koje sam sada dobio mogućnost da ih ilustriram. Radim i na još jednom autorskom projektu «Mjesečeve sjene», svojevrsnom nastavku «Sjeverozapadnog vjetra». A i na «Sjeverozapadnome vjetru» nastavljam raditi - pripremam ga da jednom postane animirano-igrani film.

Što smatrate najvećim uspjehom u svojoj karijeri do sada? Možda animirani film „Guliver“ za koji ste dobili niz nagrada?

- Mislim da je „Guliver“ sigurno veliki projekt. No, kad govorim o tome što smatram svojim «uspjehom», onda moram reći da vlastitim uspjehom smatram to što i dalje uživam u onome što radim, što sam u poziciji birati ono što želim raditi, u što mogu vjerovati i čemu se mogu posve predati te što nisam prisiljen krpiti se poslovima prema kojima nemam afiniteta. Također sam sretan što se ne vodim financijskim kriterijima, nego sam prepušten znatiželji i unutarnjem vodstvu. Upravo zahvaljujući tome sam mogao toliko dugo pripremati „Sjeverozapadni vjetar“ i vjerovati da će jednog dana zaživjeti kao knjiga, iako je bilo izdavača koji nisu vjerovali u njega.

Kakve crtiće osobno volite gledati?

- One koji me mogu inspirirati, ponijeti i uvesti u svoj skriveni svijet smješten izvan uobičajenih kriterija puke zabave.

Kada smo dogovarali intervju, bili ste neprestano negdje na putovanju...

Umaraju li vas poslovna putovanja ili ih volite?

- Jako volim putovati tako da me putovanja rijetko umaraju. I jako mi je drago što mi to posao omogućuje. Svako mi putovanje omogući neki novi pogled na mene samoga, a i na svijet koji me okružuje.

Kako ćete provesti ljeto?

- Planiram pisati i ilustrirati svoju knjigu. Pronaći ću neki napušteni kutak gdje nema ljudske buke - ako je to još moguće. I tako čekati da prođe ljeto i konačno dođe hladna jesen i konačno mir zime... Da konačno mogu vidjeti pahulje kako padaju...

Pogledajte virtualnu izložbu Zdenka Bašića: "[Vilinski san Ivanjske noći](#)".